

N:o 52.

Ank. till Riksd. kansli den 28 mars 1898, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två under länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Boberg n:o 1 i Östergötlands län lydande lägenheter.

(I. A.)

Enligt hvad af förenämnda, till statsutskottets förberedande behandling remitterade proposition (n:o 51) af den 4 februari innevarande år inhemtas, skulle jemlikt kongl. bref den 5 februari 1897 länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Boberg n:o 1 i Fornås socken och Bobergs härad af Östergötlands län med den 14 mars innevarande år till statsverket indragas.

Sedan uppskattning för hemmanets utarrendering på tjugu år från sistnämnde dag hållits och fråga dervid väckts om afsöndring och särskild föryttring af två under hemmanet lydande lägenheter, hade domänstyrelsen i skrifvelse den 10 december 1897 understält nämnda fråga Kongl. Maj:ts pröfning, dervid styrelsen tillika öfverlemnadt instrumentet öfver berörda uppskattning äfvensom yttrande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet jemte öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af berörda handlingar inhemtades:

att under hemmanet lydde de med enskilda personer tillhöriga bostadshus försedda lägenheterna Örbacken och Perstorp, belägna invid allmän landsväg å ett 4 kilometer från hufvudgården befintligt utegoskifte,

att af nämnda lägenheter Örbacken innehölle en areal af 26,3 ar

och Perstorp en areal af 6 har 45,2 ar, i hvilket sistnämnda område jemväl inginge mark, hvarå funnes uppförd en sjuttioåriga Lovisa Lustig tillhörig backstuga;

att uppskattningsmännen, hvilka värderat Örbacken till 400 kronor och Perstorp till 1,400 kronor, ansett, att dessa båda lägenheter kunde utan men för hufvudgården derifrån afsöndras, samt föreslagit, att Lovisa Lustig, som vore utfattig och ur stånd att inköpa det jordområde, hvarå den henne tillhöriga stugan vore uppförd, måtte under sin lifstid få bebo nämnda stuga;

att innehafvarne af lägenheterna Örbacken och Perstorp i skriftliga, af borgensförbindelser åtföljda förklaranden förmält sig vilja af kronan inköpa hvar och en den af honom bebodda lägenhet mot erläggande af den bestämda köpeskillingen under loppet af tio år med en tiondedel årligen; samt

att Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkt, att berörda lägenheter måtte upplåtas till innehafvarne.

För egen del hade domänstyrelsen anfört, att, sedan styrelsen, i anledning af hvad uppskattningsinstrumentet innehölle angående ofvan-bemälda Lovisa Lustig, låtit såväl från henne som från innehafvaren af lägenheten Perstorp och dennes löftesmän för den erbjudna köpeskillingens behöriga erläggande infordra yttranden i ärendet, bemälda personer i afgifna förklaringar förmält, Lovisa Lustig, att hon hvarken förmådde eller ville tillösa sig det jordområde, hvarå hennes stugubyggnad vore uppförd, samt lägenhetsinnehafvaren och hans löftesmän, att de vidhölle, den förre sitt köpeanbud å lägenheten och löftesmännen sin borgen, äfven om vid lägenhetens försäljning fästades det vilkor, att Lovisa Lustig skulle under sin återstående lifstid ega att utan afgäld bebo det henne tillhöriga boningshuset; och hade domänstyrelsen, jemte meddelande, att de till afsöndring föreslagna lägenheternas egovidd icke uppginge till en femtedel af hemmanets hela egoområde, vidare anfört, att styrelsen, för att hemmanets utarrendering på längre tid icke skulle fördröjas i afvaktan på afgörandet af frågan om nu ifrågavarande lägenheters disposition, redan förordnat om auktion under februari 1898 för hemmanets utarrendering på tjugu år från den 14 påföljande mars, samt att dervid bland arrendevilkoren intagits, *å ena sidan*, för den händelse lägenhetsinnehafvarnes köpeanbud icke skulle antagas, förbehåll om rätt för ej mindre dem och deras hustrur, så länge de lefde, att, såvida styrelsen ej funne skäl uppsäga dem, innehafva och bruka ifrågavarande lägenheter mot erläggande af årliga afgälder till angifna belopp, än äfven Lovisa Lustig att, så länge hon

lefde, utan afgäld bebo den henne tillhöriga, å Perstorps område befintliga stuga, samt, å *andra sidan*, för det fall, att i följd af ofvanberörda köpeanbud lägenheterna Örbacken och Perstorp eller endera af dem komme att åt vederbörande innehafvare upplåtas, det stadgande, att lägenhet, hvarå köpeanbud antoges, skulle anses från och med den dag, som i sammanhang med köpeanbudets antagande bestämdes såsom tillträdesdag för köparen, från arrendet skild, mot det att hemmanets arrendator, hvilken för tiden från sistnämnda dag ej egde från den sålunda afsöndrade lägenheten uppbära afgäld eller annan förmån, för samma tid erhöle afdrag å arrendeaafgiften med belopp, som motsvarade den för lägenheten i arrendekontraktet fastställda afgäld; hemställande domänstyrelsen, att lägenheterna Örbacken och Perstorp måtte från hemmanet afsöndras och till vederbörande innehafvare försäljas.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att de under länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Boberg n:o 1 lydande lägenheterna Örbacken och Perstorp måtte hvar för sig från hemmanet afsöndras samt mot ofvannämnda köpeskillingar, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, försäljas, en hvar till sin innehafvare med tillträdet räknadt från den 14 mars innevarande år och i öfrigt på de i kongl. skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 omförmälda villkor, dock med tillägg i fråga om lägenheten Pers-
torp, att ofvanbemälda Lovisa Lustig skulle under sin lifstid ega att utan afgäld bebo den henne tillhöriga, å lägenhetens egor befintliga stugubyggnad;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Emot Kongl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t i omförmälda hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 28 mars 1898.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.